

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Meditationum evangelicarum volumen tripartitum

Creidius, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

Exegesis

[urn:nbn:de:bsz:31-122776](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-122776)

- I. *Publicanorum vesipiscencia.*
- II. *Phariseorum malevolentia.*
- III. *Apologia Christi evidentia.*
vel ita:
 - I. *Publicanorum appropinquatio.*
 - II. *Phariseorum murmuratio.*
 - III. *Apologetica Christi peroratio.*

J. J.

EXEGESIS.

Dominicâ proximè præcedente habuimus parabolam de cœna magna. Jam sequitur doctrina, quomodo ad illam pervenire possimus, nimirum per veram pœnitentiam, si cum Publicanis Christum accedamus. Refert enim Lucas in prælecta peticope, quod accesserint ad eum omnes Publicani & peccatores, ut audirent illum, ubi tria ventilanda occurrunt:

I. *Subjectorum specificatio*, quorum describitur

I. *Multitudo.* Nam omnes Publicani, inquit Evangelista, accedebant ad eum, quæ synecdochica est locutio, intelliguntur enim omnis generis peccatores, qui ex circumjacentibus regionibus ad Christum properabant, cujus rei elegantem typū habemus in Davide, ad quem in exilio veniebant omnes, qui in angustia erant constituti, & oppressi ære alieno, & amaro animo, 1. Sam. 22. v. 2. Ita Publicani & peccatores in magna copia ad Christum confluunt, eumq; ut ducem & defensorem suum eligunt. Ipse verò licet esset unigenitus Dei filius, Joh. 1. v. 18. & Rex gloriæ, Psal. 24. v. 8. Publicanos tamen in clientelam suam recipere non erubuit. Valenti enim non opus est medico, sed ægrotis, Matth. 9. v. 12. 13.

Sint igitur multi peccatores, sint multa

peccata, multa etiam apud Dominum misericordia & copiosa redemptio, Ps. 130. v. 7.

2. *Turpitudo.* Quinam erant Publicani? Certè omnium hominum nequissimi & perditissimi, qui certo pretio vectigalia à Romanis conducebant, deinde verò supremum immoderatis exactioibus homines expilabant, ut Zachæus ad Christum conversus ipse fateretur Luc. 19. v. 8. hoc homine male audiebant apud omnes Judæos, & notorius peccatoribus annumerabantur, Matth. 18. v. 17.

Si igitur Publicanus es, si peccatores, & quidem primus omnium, ut Paulus ait, 1. Tim. 1. v. 15. ne despera cum Caino, Gen. 4. v. 13. ubi exuperat delictum, ibi exsuperat gratia, Rom. 5. v. 20. aspice Davidem, Petrum, Paulum, &c. qui venit ad me, non ejiciam illū forās, inquit Christus Joh. 6. v. 37.

II. *Facti ponderatio*, nimirum accedebant ad Christum. Exemplum hoc imitari nos convenit. O quàm multi inter nos reperuntur Publicani & peccatores, sed pauci ad Christum properant per pœnitentiam, vix est quem facti pœniteat, & dicat, quid feci? Jer. 8. v. 6.

Vos verò, dilecti, accedite cum Publicanis, & quærite Dominum, dum inveniri potest, Esa. 55. v. 6. nec differte conversionem de die in diem, Sir. 5. vers. 8. Christus est unicum propitiatorium, Rom. 3. vers. 25. & cornu salutis, Luc. 1. vers. 69. quemadmodum igitur in V. T. servabantur, qui ad aram confugientes ejus cornua apprehendebant, Exod. 21. v. 14. 1. Reg. 2. vers. 28. Ita qui ad Christum confugit, ab exitio & morte æterna servabitur, factus enim est nobis in sapientiam & justitiam, in sanctificationem & redemptionem, 1. Cor. 1. vers. 30,

III. *Scopi*

III. *Scopi designatio*, cur accesserint, nimirum ut audirent Christum, & ex concionibus ejus tam consolationem quam informationem perciperent, quomodo in posterum pie vivere & Deo servire debeant. Hactenus audiverant Johannem Baptistam, qui malleo legis conscientias ipsorum pulsaverat, & omnes ordines & status sui officii admonuerat, præsertim Matth. 3. v. 8. quam concionem etiam Publicani & peccatores audiverant. Proinde nolunt amplius differre suam pœnitentiam, & si ad radicem arboris securis jam tum posita est, cogitant, periculum certè in mora erit, nam quocumque loco ceciderit arbor, jacebit, Eccl. 11. v. 13.

Videmus hic quid faciendum sit illis, qui ex instinctu Diaboli & carnis infirmitate in peccata graviora prolapsi aeterno exitio se ipsos obnoxios reddiderunt. Non audiant Diabolum, qui ipsos jubet desperare, non carnem quæ suadet in via peccatorum pergere, sed Christum audiant, qui dicit: venite ad me omnes, qui laboratis & onerati estis, ego reficiam vos, Matth. 11. vers. 28, & pallio justitiæ suæ omnes iniquitates nostras regere potest, Ps. 32. v. 1. surgat igitur primò Johannes Baptista, & legem acuat, deinde succedat Christus oleo gratiæ & vulnera liget, ne desperet peccator, sed per fidem servetur ad vitam æternam. Scilicet hic ordo est, quem Christus instituit, ut primò pœnitentia, deinde remissio peccatorum in nomine ejus prædicetur, Luc. 24. v. 47.

De Secundo.

Fuit Publicanorum resipiscentia, sequitur *Pharisaorum malevolentia*, murmurabant enim & dicebant: Hic peccatores recipit, & manducat cum illis, quæ ipsorum verba sunt

1. *Verba emulantium*, invident enim Christo ejusdemque discipulis consortium humanum, quod Publicani ipsum accedebant & doctrinam ejus approbabant. Hoc ipsis quasi innatum & congenitum erat, ut exempla testantur, Luc. 19. v. 7. Matth. 9. v. 11. 12. Luc. 6. v. 2. Matth. 21. v. 15. sed etiam plures hodie laborant hoc morbo, dum plerumque pauperes adversus divites, inferiores adversus superiores, indocti adversus doctos murmurant, iisdemque sortem & felicitatem suam invidere animadvertimus, Eccles. 4. v. 4.

Caveamus igitur, ne simus murmuratores querulosi, Epist. Jud. v. 16. multò minus adversus Deum murmuremus, sicut quidam eorum murmurant, 1. Cor. 10. v. 10. nec invidiamus invicem, Galat. 5. v. 15. sed quilibet contra se murmuret & contra peccata sua, Thren. 3. v. 39.

2. *Verba subsannantium.* Erat Christus imago invisibilis Dei, Col. 1. v. 15. & character substantiæ ejus, Ebr. 1. v. 3. imò Deus benedictus in secula, Rom. 9. v. 5. nihilominus Pharisei ipsum ad unco naso suspiciunt, & adeò floccipendunt, ut nomen ejus appellare sibi opprobrio ducant. Hinc simpliciter pronomen hic usurpant: Hic inquit, peccatores recipit, & manducat cum illis.

Tales hodie multos invenias, qui volunt *αὐτὸν ἀπιστεῖν καὶ ὑπερήφανοι ἐμμεύσαι αὐτῶν.* Sic Gaal despexit Abimelech, Jud. 9. vers. 28. Goliath Davidem, 1. Samuel. 17. vers. 43. Haman Mardocheum, Esth. 5. vers. 13. sed quis es tu, qui judicas servum alienum, Rom. 14. v. 4. potius obligati sumus, ut si quis præoccupatus fuerit delicto aliquo, instauremus ipsum Spiritu mansuetudinis, nosmetipsos consideremus, ne & nos tentemur, Gal. 6. v. 1. 2. 3. 4.

Bb

3. *Verba*